

Då det är min öfvertygelse, att skolväsendet, ordnad efter de åsigter jag haft äran här ofvan framställa, skulle vida bättre än nu uppfylla sitt kall: bildande själfmedvetne, kunskapshungrige och dygdige samhällsmedlemmar, så har jag ansett det vara min pligt att, till den verkan det kan få, framlägga dessa åsigter i ämnet.

På grund af hvad jag haft äran anföra får jag vördsamt föreslå,
att Riksdagen behagade besluta att genom en skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om förändring i nuvarande undervisningsplaner m. m., i öfverensstämmelse med de här ofvan uttalade åsigter.

Då jag förmodar, att ett särskildt Utskott för behandlandet af frågor i samma riktning som denna eller rörande samma ämne kommer att tillsättas, får jag vördsamt anhålla om remiss till samma Utskott af denna motion. Skulle intet sådant Utskott blifva tillsatt, anhåller jag om remiss till annat vederbörligt Utskott.

Stockholm den 27 Januari 1868.

Carl J. Grafström.

N:o 167.

Af Herr A. W. Wigardt: Om ändring i 2 § af gällande Fattigvårdsstadga.

Det i nu gällande förordning angående fattigvården i riket såsom regel antagna sätt att ordna fattigvården, nemligen att hvarje socken å landet besörjer vården om sina fattighjon, medför, bland annat, den stora olägenhet, att ju bättre fattigvård en socken har, desto tyngre blifver fattigbördan, emedan allt flera fattiga draga sig dit, der de erhålla god vård.

Väl lemnar förordningen en utväg att i någon mån afhjelpa denna olägenhet deruti, att den medgifver hvarje socken att för fattigvårdens bestridande fördela sig i mindre kretsar, hvilket medför den fördel, att man lättare kan öfvervaka och i tid,

genom att lemna arbetsförtjenst, bispringa sådana medellösa personer, som man befarar skola komma att inom kort falla samhället till last; hvarjemte hvarje medlem i ett sådant mindre fattigvårdssamhälle blifver intresserad i att ej dit indraga obemedlade personer, emedan han derigenom ökar sin egen fattigskatt i kännbarare mån, än om fattigvårdssamhället är större; men ett väsendtligt hinder för genomförande af denna utväg, så ofta som eljest kunde ske, finnes i 2 § af nämnda förordning, hvarest förekommer följande stadgande:

»Vilja samhällets *samlige* vid sockenstämma i beslutet deltagande medlemmar i afseende å fattigvården fördela samhället i kretsar eller rotar med åliggande för en hvar af dessa att försörja dit hörande fattighjon, vare sådant ock tillåtet.»

Detta stadgande är så mycket obilligare, som man i sednare tider till och med i sådana fall, der samegendom finnes, antagit den grundsats, att pluralitetens beslut binder minoriteten. Så stadgar t. ex. gällande Fiskeristadga, att i fiskevatten, som för flere gemensamt är, en delegare ej må utan de *flest* öfriges samtycke upplåta fiskerättighet åt någon, som ej är delegare. I Sjölagen gäller likaledes den grundsats, att om flere delegare finnas i ett fartyg, skall såsom beslut i angelägenheter, som angå fartyget, gälla hvad de säga, *hvilkas lotter tillsammans äro de största*; och enligt Konkurslagen kan en visserligen icke enkel, men dock en pluralitet, som ej är absolut, af fordringsegare genom stadgandet om ackord tvinga en borgenär att i betalning för sin fordran i konkursen taga vissa procent deraf.

Är det då rätt och billigt att i fråga om fattigvården i afseende å beslutsfattande bibehålla en grundsats, som allt mera blifvit i lagstiftningen öfvergifven, nemligen att dertill skall fordras absolut pluralitet? Helst skulle jag önska, att ifrågavarande stadgande ändrades derhän, att till dylikt beslutsfattande blott komme att fordras enkel pluralitet, men då jag måhända ej kan påräkna bifall till ett sådant förslag, tillåter jag mig föreslå, att ifrågavarande stadgande må erhålla följande förändrade lydelse:

»Vilja två tredjedelar af samhällets i beslutet deltagande medlemmar i afseende å fattigvården fördela samhället i kretsar eller rotar» o. s. v. hafva de härtill rättighet.

Om remiss af denna min motion till vederbörligt Utskott anhålles vördsamast.

Stockholm den 27 Januari 1868.

A. W. Wigardt.